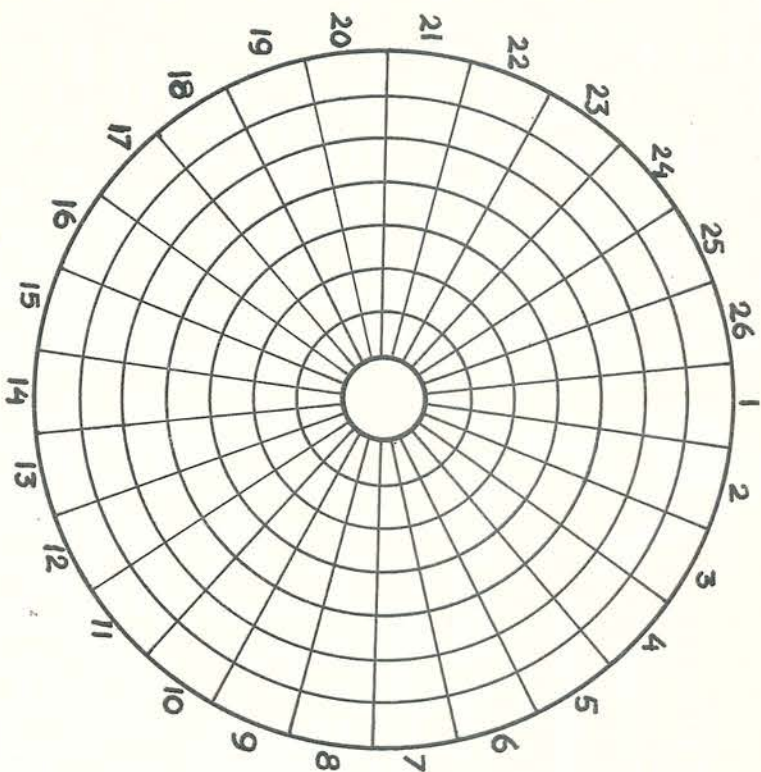

LADDERPUZZEL 71

In de figuur moeten van de buitenrand naar het midden woorden van 8 letters worden ingevuld. De laatste letter van elk woord is steeds dezelfde en komt uiteraard in het middelste cirkeltje.

Bij juiste invulling verschijnt langs de ontrek een bekend Nederlands spreekwoord.

Omschrijving der woorden:

1. insect
2. fijne vleessoort
3. rijk kunstbeschermer
4. beroemd Grieks wijskundige (300 j. v. Chr.)
5. gebakje
6. onstemming
7. rustend
8. onnoemelijk
9. donkergeel paard
10. horizontaal
11. vrucht
12. van de wind af
13. van vreemde oorsprong
14. barometer
15. God v. d. slaap
16. hoog rietachtig gras
17. kleine harnassoort
18. collectieve nederzetting in Israël
19. treurspeldechter
20. onnodig
21. naar boven
22. vogeltje met gele kop
23. bevaling
24. troonopvolger
25. zeer binnenkort
26. evenwel

Wij maken u erop attent dat 1. niet levens het begin van het spreekwoord is.

U hoeft als oplossing niet de ingevulde figuur op te zenden doch u kunt volstaan met de woorden, te beginnen bij 1, onder elkaar op een blaadje papier te zetten en met vermelding van het bedoelde spreekwoord aan ons te sturen. Goede oplossingen worden beloond met 4 punten, natuurlijk indien zij vóór dinsdag 16 juli a.s. in het bezit zijn van mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje, afdeling Arbeid, Maanweg.

In onze vorige puzzelopgave is een zelfontcijfering gegeven. Bij de in te vullen woorden in deel 1 van de puzzel werd n. afgedrukt s . . ger. Dit moet zijn s . . iger.

Onze excuses voor dit abus.

PRIJSWINNAARS

Mej. N. Neudorfer, Ponskaartenadministratie, en de heer J. v. d. Meulen, afd. Kospijs Elnaf, komen deze week in aanmerking voor de prijzen. Na 68 inzendingen hebben zij het hoogste aantal punten behaald t.w. 78 en 76, waardoor zij op de bovenste plaatsen zijn gekomen.

De heer Van der Meulen krijgt zijn prijs (f 10,—) toegezonden, terwijl mej. Neudorfer deze kan afhalen bij mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje, afd. Arbeid, Maanweg.

Oplossing puzzel 68

bedagd, onze schavot
i. d. eem, ee. a. i. l. o
s. l. a. v. r. o. d. d. e. l. s. b. i. j. r
c. h. a. m. o. b. s. e. i. n. j. a. e. l. i. m
u. g. b. u. g. d. l. e
i. n. c. k. e. n. e. n. t. o. e. p. a. s. s. e. n
t. e. r. l. a. s. t. u. t. i. j. r. n. t
. o. p. s. t. d. r. u. i. t. a. n. p. o. k.
f. e. s. e. e. d. s. t. j. u. s. t. i. p. t.
o. p. d. e. t. u. r. r. u. g. d. r. a. m. a
t. i. a. r. a. v. i. a. c. r. u. s. o. l. e. x
o. n. a. w. i. m. l. r. a. k. s. e. i
i. t. w. a. k. u. d. e. n. k. r. o. n. u.
a. r. p. l. f. r. a. m. e. a. a. k. i. r
c. a. j. o. l. e. r. e. n. t. a. m. h. a. l. t. e
h. r. z. k. m. a. a. p
t. o. r. s. s. i. g. r. a. m. r. k. b. a. a. i
i. u. l. i. n. t. h. o. n. i. e. k. o. f. i
n. o. i. o. n. e. l. a. r. e. o. e
g. e. s. a. p. l. s. p. e. k. a. l. f. r. a. n. k

BEDRIJFSNIEUWS

Met ingang van een nader te bepalen datum zal de leiding van de Technische Dienst worden opgedragen aan de heer N. W. LAGENDIJK, tot heden chef van de afdeling Steekproefcontrole.

De heer Van den Bleek, die deze taak tijdelijk onder zeer moeilijke omstandigheden, tot volle tevredenheid heeft vervuld, zal de heer Lagendijk blijven bijstaan, speciaal op commercieel, organisatorisch en administratief gebied.

Ik verwacht, dat deze samenwerking de Technische Dienst zeker ten goede zal komen.

L. C. M. J. GUSSENHOVEN,
directeur

Het VDH-tje in juli en augustus

In verband met de fabrieksvakantie van Van der Heem (22/7 tot en met 3/8) en de vakantie van de EN (12/8 tot en met 24/8) zal het VL-tje in juli en augustus op de volgende data verschijnen: 13 en 20 juli, 10 en 31 augustus. Vanaf 7 september kunt u weer op wekelijks verschijnen rekenen.

Welkom en gefeliciteerd

WELKOM (Maanweg):

R. Leenstra, A. D. v. d. Plas, afd. Zafschijf; A. B. Scholten, A. Stenning, Idert, Elektr. lab.; C. J. v. d. Berg, afd. Service Melkwegstraat N. de Neel, afd. Kospijs; mej. M. J. H. Schoon, afd. Service Maasticht; H. Sletism, produktie-man Houtbedrijf; W. P. v. d. Velden, W. C. Zaai, afd. Melkwegstraat; F. A. Beers, afd. Plaatsbewerking; W. van Veen, afd. Melkwegstraat; F. V. J. Hollman, afd. Tijdschriftverij; mej. D. de Kok, afd. Kantine; L. Bosch, afd. Inleerband; J. W. M. Hoek, P. J. van der Veld, R. D. Weise, volonitars.

J. Puij, afd. Plaatsbewerking; K. ter Veen, afd. Inleerband; R. C. van Kessel, afd. Stofzuigemonitor; R. A. Krone, volonitair, J. Uhlman, afd. F. Sletism, N. C. Tellegen, J. Uhlman, afd. Melkwegstraat; W. M. H. Hobbema, afd. Zanderbouw; G. Weyenberg, afd. Bewakingsdienst; J. L. v. n. Weiden, J. Berger, volonitars.

R. van Tilburg, afd. Electr. lab.; H. de J. afd. Melkwegstraat; C. van Berkel, Chemisch lab.; A. Haltes, L. v. Hoven, afd. Tijdschriftverij; A. F. M. Arendse, afd. Service Melkwegstraat.

WELKOM (UTRECHT):

J. Th. M. Verhoeven, afd. Montage; S. van Basten, afd. Bewaking.

Mej. W. Wouters, afd. K.K.

WELKOM (ENAF):

H. Tongele, P. J. Hartman, A. G. v. Mussener, R. v. Baltham, B. v. Mourik.

HUWELIJK (Maanweg):

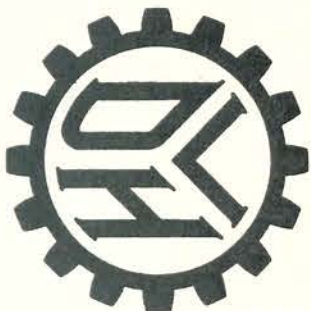
A. Grell, afd. Machineploeg, met mej. H. Hoek, dd. 1-6-1957.
Mej. A. M. Loos, afd. Leonaadadministratie, met W. Smits, dd. 25.5.1957; J. van Wezel, afd. Wilkel, met mej. N. van Dokkum, 26.6.1957.
G. H. A. ten Thij, afd. Verkoop met mej. E. H. M. Smits, dd. 22-7-1957.

HUWELIJK (Utrecht):

Mej. J. J. Smits, afd. Montage, en G. Luit, per 21-5-57.

GEBOREN (MAANWEG):

Leonardus J. P., zoon van L. Krul, afd. Spuitteijl, dd. 7.6.1957; Johannes L., zoon van G. van Hatem, afd. Verkoop, dd. 5.6.1957; Eric M. J., zoon van J. A. H. de Beus, afd. Service, dd. 30.5.1957; Johanna W. M., dochter van W. H. Boman, afd. Radiomon, afd. 31.5.1957; Irma C., dochter van J. Kist, afd. Huisvesting, dd. 26.6.1957; Dicky, zoon van J. H. Schröder, afd. Draaierij, dd. 20.5.1957.

het V.D.H.-tje

PERSONEELSORGaan van VAN DER HEEM N.V., DEN HAAG UTRECHT HOLLAND
Verkoopkantoor VAN DER HEEM N.V. en Eerste Nederlandse Autorijwielafabriek N.V.
Redacteur: C. Schrevel,
Redactie-Advisiecommissie: dr. Joh. H. Schrevel (voorzitter), C. A. M. Kroon,
L. F. Laurier, drs C. A. A. van Luttervelt en ing. J. Koorda.

Vergadering

Ondernemingsraad Maanweg

Dinsdag j.l. hield de Ondernemingsraad Maanweg onder leiding van de heer P. G. Zaaijer de laatste vergadering voor de fabrieksvakantie.

Na de opening worden de notulen goedgekeurd, waarbij de voorzitter mededeelt, dat het verzoek om melk te verstrekken aan het personeel van de afdeling Galvano niet aanvaard kon worden, omdat melk voor het voortkoken van vergiftigingsverschijnselen geen merkbaar resultaat heeft.

Vervolgens behandelt de heer Zaaijer de directiegedeelten, waarbij hij een uitvoerig overzicht geeft van de productieresultaten over het eerste halfjaar 1957 en over de geplande productie voor de tweede helft van dit jaar. Achtereenvolgens worden de artikelen radio, televisie, stofzuigen, Solex en professionele apparaten onder de loupe genomen. Uit deze met typerende cijfers toegevoegde gegevens blijkt, dat,

bijzondere omstandigheden voorbehouden, het jaar 1957 qua produktieaan-tallen wel aan de gestelde verwachtingen zal voldoen.

Bij het volgende agendapunt stelt de O.R. voor de heer Laurier in de C.O.R. voor te dragen voor de secretaris-functie. De heer Zaaijer gaat hiermede akkoord, echter onder de voorwaarde dat ook de Ondernemings-raden Utrecht en ENAF in de komende C.O.R.-vergadering in de gelegenheid worden gesteld eventueel hun kandidaten te stellen. De O.R. kan zich volkomen met dit standpunt verenigen.

Voor de commissie „Verkiezingspro-cedure", die door de C.O.R. moet worden benoemd, stelt de O.R. Maanweg een aantal kandidaten voor. De voorzitter vraagt zich af of dit in deze vorm wel juist is en wel om twee redenen:

a. moeten niet eerst de andere O.R.-

Beste jongens
en meisjes
Reeds nu deelt de redactie van julle „Jeugdkrant" mede, dat er op 20 juli a.s. weer een nummer zal verschijnen. Daarin zullen jullie dan kunnen lezen, wie de prijswinnaars van de tekenwedstrijd zijn, en nog veel meer! Maar nog even geduld!

en hierin gekend worden? b. het blijkt dat de voorgestelde leden niet allen gepoist zijn, of zij voor de benoeming in aanmerking willen komen.

Hierop volgt over deze ongetwijfeld belangrijke kwestie een uitvoerige discussie, waaraan verschillende leden deelnemen. Besloten wordt ten slotte dat de heren Zaaijer en Laurier enkele voorgestelde personen over hun deelnemen aan dit commissiewerk zullen informeren, waarna in de eerstvolgende C.O.R.-vergadering een beslissing kan worden genomen.

Aangezien bij het schoonmaken van de rijwielstallingen wel eens schade aan fietsen kan worden toegebracht, zal het in vervolg het schoon te maken gedeelte vooraf voor stalling worden afgesloten. Overigens wordt dit in de nieuwe stalling gemakkelijker omdat er meer ruimte is.

Door de ziekte van de heer J. v. d. Lindens is in enkele gevallen enige vertraging geweest in de salarisbetaling per giro. De heer Zaaijer zal persoonlijk deze kwestie met de heer v. d. Lindens regelen ter voorkoming van dit ongemak in de toekomst.

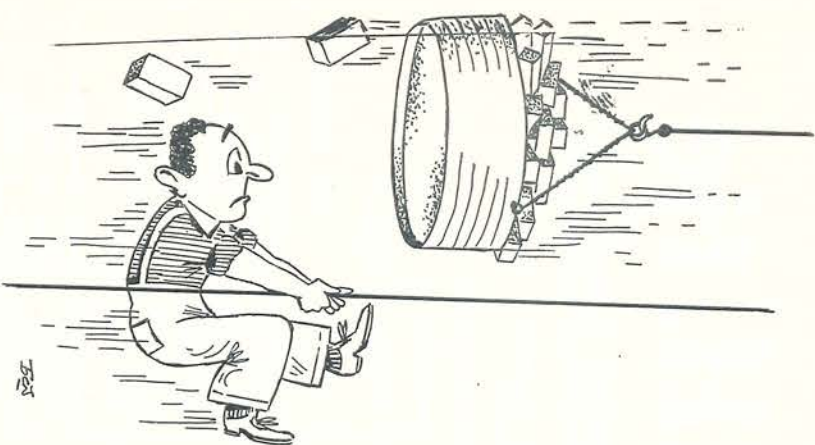
Vervolgens verzoekt de voorzitter de heer Schrevel iets te vertellen over de problemen bij de twee mogelijkheden van belastinginhouwing over overwerkgeleid.

De heer Schrevel licht de twee mogelijkheden toe m.
a. belasting inhouden over het totaal van het loon over de normale werktijd én het overwerkloon volgens de normale tabel;
b. over het overwerk het zogenaamde tarief voor bijzondere beloningen toepassen.

Men mag kiezen uit deze twee mogelijkheden wat voor de betreffende werknemer het voordeligste is. Toepassing van dit keuzesysteem blijft in de praktijk op grote administratieve (Vervolg pag. 2)

In ons vorige VDH-tje maakten wij reeds melding van een bezoek van een aantal Rotterdamse autoriteiten aan ons bedrijf. Op de foto ziet u het gezelschap, aangevoerd door de heer Van Luttervelt, chef van de afdeling Public-relations.
Naast onze president-directeur rechts op de voorste rij de burgemeester van Rotterdam, mr G. B. van Walstijn.

ZIEK MELDEN

Het bestuur van onze Afdelingskas en ook de afdeling Personeelszaken hebben nog wel eens klachten over onvolledige of verkeerde ziekmelding; om nog maar niet spreken van hen die zonder meer weg blijven en hun ziek zijn in het geheel niet mededelen.

Onlangs lazen wij een ziekmelding die ons zo ideaal voorkwam, dat wij u deze niet mogen onthouden. Deze luidt als volgt:

„Geachte heer,

Bij het gebouw bemerkte ik dat door de orkaan enkele stenen aan de bovenzijde van het gebouw losgeraakt en verdwenen waren. Ik heb toen een balk met een katrol eraan boven op het gebouw vastgemaakt en daarmee een vat vol stenen opgeheven. Toen ik met de reparatie gereed was waren er nog vijf veel stenen over.

Ik heb het vat weer omhoog gehesen, en het touw beneden vastgemaakt. Toen ben ik naar boven gegaan, en heb ik de stenen die overgebleven waren, in het vat gedaan. Daarna ben ik weer teruggegaan naar beneden en heb ik het touw losgemaakt.

Helemaal was het vat met stenen zwaarder dan ik. Voordat ik wist wat mij overkwam begon het vat te dalen en werd ik omhoog getrokken. Ik besloot ik het vat, waarvan ik in het passerende een harde slag tegen de schoorsteen kreeg.

Ik werd verder omhoog getrokken, totdat ik met mijn hoofd tegen de balk sloeg en mijn vingers beklemd raken tussen de katrol en het touw. Toen het vat de grond had geraakt was de bodem gebarsen en een aantal stenen eruit gevallen.

„Ik was nu zwaarder dan het vat, waardoor ik met grote snelheid begon te dalen. Halverwege ontmoette ik het vat, waarvan ik in het passerende een harde slag tegen de schoorsteen kreeg. Bovendien viel ik bovenop de stenen, welke aanraking mij verschillende verwondingen toebrengde.

Op dit punt moet ik mijn tegenwoordigheid van geest verloren hebben, want ik heb het touw losgelaten. Het vat kwam daarop terug naar beneden, en behaalde met een harde slag op mijn hoofd. Ik ben in het ziekenhuis.

Ik heb de eer u te verzoeken mij ziekenverlof toe te staan.”

TELEVISIE IN IRAK

Dat de televisie thans ook in het Midden-Oosten haar intrede heeft gedaan is voor velen geen nieuws meer. Irak, het Twee-stromenland, (gelegen tussen Eufraat en Tigris) kan zoveel financiële middelen opbrengen uit de olie-royalties, dat de Iraakse regering een behoorlijk zendstation kan financieren zonder gebruik te maken van aanbiddingen om een commerciële televisie te stichten. Irak is het eerste televisieland in het Midden-Oosten. Het zendstation staat in Bagdad en werd geleverd door de Engelse firma Pye Ltd. te Cambridge. Het station zendt uit met een beeld van 625 lijnen. Deze televisiezendingen, die eigenlijk alleen nog te ontvangen zijn door de rijke klasse, — want het volk heeft geen middelen om ontvangers te betalen — hebben een zeer nuttige invloed op het onderwijs. De programma's zijn naar mijn smaak beslist slecht en bestaan hoofdzakelijk uit films, beschikbaar gesteld door de Voorlichtingsdiensten van de Amerikaanse en Engelse ambassades en vanzelfsprekend ook uit Arabische films, die meestal van Egyptische herkomst zijn.

VERVOLG VAN PAG. 1

moelijkheden te stuiten, terwijl het veel extra werk met zich meebrengt. De grote werkgeversorganisaties hebben zich dan ook met deze bezwaren tot de hoogste instanties gewend en hun leden geadviseerd nadere berichten af te wachten.

Dit standpunt wordt ook door de directe ingenieurs, zodat op dit moment de inhoudingen op de tot nu toe gebruikelijke wijze zullen doorgaan. De secretarissen van de C.O.R. en van de O.R. Maanweg zullen van het verdere verloop van deze materie op de hoogte worden gehouden.

Ten slotte wordt uitvoering van geschieden gewisseld over de bleekomst, d e vorige maand is gehouden over het personeelsverloof. Er worden suggesties uitgewisseld en de voorzitter zegt toe niet alleen de raad op de hoogte te zullen houden van de te treffen maatregelen, maar ook enkele raadsleden intensief bij dit beraad te willen betrekken.

Bij de rondvraag komen nog aan de orde:

- de vraag of de vakantietoeloeslag apart naast het loon kan worden uitbetaald;
 - het verzoek vakantieloon en vakantietoeloeslag zo spoedig mogelijk uit te betalen;
 - in het VDH-tje iets te publiceren over de inhoudingen op de vakantietoeloeslag;
 - het verzoek te publiceren waar na de fabrieksvakantie de ingangen tot de fabriek zijn gelegen;
 - het bekend maken van de nieuwe puzzelregeling na overleg met de O.R.;
 - de ventilatie op de grote montagezaal.
- Hiermee sluit de heer Zaaijer deze geannunde vergadering.

Oftchoon de televisie reeds een jaar in Bagdad is geïntroduceerd, ziet men nog steeds voor radiowinkels drommen mensen staan, die het wonder van het draadloos overgebrachte beeld willen aanschouwen. Voor hen is het vaak een groter wonder dan voor ons, want in Irak zijn nog honderdtallen mensen, die zelfs nog nooit een bioscoopfilm hebben gezien.

Het land wordt niet voor niets gekend tot de minder ontwikkelde gebieden, al doet de regering vaak in samenwerking met verschillende organisaties van de Verenigde Naties veel om de bevolking cultureel en materieel op een hoger peil te brengen. Desondanks wonen er nog duizenden mensen in lemen hutten en tenten. Men noemt deze bevolkingsgroep Bedouïen, zij zijn de nomaden, die her- en derwaarts trekken en niet gewend zijn in woningen te wonen. Zij moeten heropgavevoed worden en met behulp van de Unicef- en Unesco-gedeeltes is hiermede reeds een begin gemaakt. Een van mijn Hollandse vrienden, een vroegere leraar, had de opdracht in een bepaalde strek de mensen hygiëne bij te brengen. Hij ging dan veertien dagen in zo'n Bedouïendorp wonen, nam tent en voedsel voor zich zelf mee en demonstreerde dagen lang hoe hij at, hoe hij zich wiste, hoe hij zijn tanden poetsde en last but not least, dat men zijn behoefte en afval moest begraven.

Kortom, de eerste beginselen van hygiëne, die ons als kind spelenderwijs werden bijgebracht, moest hij volwassenen en kinderen leren. Op een dergelijke manier worden de minder ontwikkelde volken heropgavevoed tot ontwikkelde mensen.

Ik heb opzettelijk dit verhaal verteld om u aan te tonen, dat grote bevolkingsgroepen nog niet in staat zijn om een radio te kopen, laat staan om een televisie-ontvanger te betalen. Daarom kan en zal men voorlopig de eerste jaren weinig nut van de televisie verwachten, hoewel ik wil toegeven, dat de televisie zeker een steentje bij zal dragen tot de ontwikkeling van dit volk.

V.Z.

Spreekuur O.R. Maanweg

9 JULI 1957.

1e pauze: mej. Van Bitterswijk — heer Van Grondelle,

2e pauze: de heren Haasdijsk — Van der Velden.

Spreekuur O.R. Utrecht FABRIEK ABSTEDERDIJK 12 JULI 1957.

1e pauze: de heren Zegers — Bul,

2e pauze: de heren Gosman — De Zeeuw.

FABRIEK KEULSEKADE

1e pauze: de heer Bander,

2e pauze: de heer Van Ree.

De ontplotte gasbrachel

Als je in deze tijd het woord „atoom” noemt, krijgen vele mensen een griezelig gevoel. Ze denken aan totale en massale vernietiging, levenslange ziekten, storing in de gaslichtsorgenen of ook aan toepassing in de automatisering met als gevolg werkloosheid. Altemaal dus rare dingen. En des te verwelender, naarmate je daarbij besseft, dat dit allemaal op mans is natuur je toe en niet zal zijn tegen te houden, al protesteren allerlei wetenschappelijke lieden er tegen en slinger Albert Schweitzer zijn oproepen tot frontverwering tegen deze atomisering de wereld in.

August is altijd een gewaaglijke raadgeefster. Als ik een gasbrachel verkeerd behandel, krijg ik een duiverende idyl in een ontplotting. Moet ik nu zeggen: schande, dat ze met gasbrachels gingen werken? Of moet ik niet veel liever de gasbrachel goed leren bedienen, zodat ik er lekker warm bij kan worden?

Moeten wij bij atoom en waterstofgas alleen denken aan bommen en vernietiging?

Het is goed, erop te letten, hoe de ontdekking en aanwending van al deze enorme bronnen van kracht ons allen ten nutte kunnen zijn. En dat is voorlopig onafzienbaar veel.

Daar houdt de wetenschap zich dan ook heel intens mee bezig. Onze atome wordt door steeds meer mensen bezocht. Elk jaar komen er veertig miljoen bij. En ik merendeel is nog bij lange na niet aan een menswaardig bestaan toe.

Er is enorm veel werk aan de winkel om voor alle mensen het aardse leven wat gerieflijker te maken. Daar hebben we erg veel energie voor nodig. Niet alleen geestelijke energie, maar ook gebruik van krachten, welke in de schepping aanwezig zijn. Daartoe behoort ook de atoom- en waterstofkracht.

Voorlopige berekeningen wijzen uit, dat een verantwoord gebruik daarvan het ontwikkelen en voortbestaan van het leven op de aarde met miljoenen jaren zullen kunnen verlengen.

Laten we dus ons niet laten doof schrijven door de knullen van „ontplotte gasbrachels” in A- en H-bommen, maar hoge verwachtingen koesteren over de levensverlenging, die deze enorme krachten bij goede hantering ons zullen brengen.

Scheurer.

Bedrijfs-voetbal toernooi

De uitslagen van de dinsdag 9 juli j.l. gespeelde wedstrijden luiden als volgt:

Montage A—Montage B 3-0
Telco A—Stampertj 1-0
Kantoor—Draaertj 1-2

De stand tot op heden luidt:

1. Ger.makerij	6	6	—	12	17-2
2. Telco A	7	4	—	3	8
3. Combinatie	5	3	1	1	7
4. Montage A	5	2	1	2	5
5. Kantoor	6	2	1	3	5
6. Draaertj	5	1	2	2	4
7. Stampertj	5	1	1	3	4
8. Montage B	5	—	—	5	4-13

Door het terugtrekken van Telco B werd de stand niet beïnvloed, ondanks het feit, dat alle door dit elftal gespeelde wedstrijden zijn komen te vervallen. Telco A, die momenteel op de 2de plaats zetelt, is uitgespeeld. Aangezien het verschil met het Combinatie-elftal slechts 1 punt bedraagt, doch laatste genoemd elftal nog twee wedstrijden heeft te spelen, mag worden verwacht, dat Telco A zich niet op die plaats zal weten te handhaven.

Het programma voor dinsdag a.s. brengt de volgende elftallen tegen elkander in het veld:

7 uur: Combinatie—Draaertj.
8 uur, veld A: Stampertj—Montage B.
8 uur, veld B: Kantoor—Montage A.

De zaklantaarn van Cleopatra

Een Hollywoodfilm, waarin Cleopatra aan Julius Caesar een Egyptische piramide zou laten zien met behulp van een zaklantaarn, zou stormen van daverend gelach opwekken. Ze hadden toch geen elektriciteit in Egypte!

Maar in de tijd van Cleopatra bedekten zilvermeden in Bagdad hun juwelen met een laagje goud, met behulp van elektrische batterijen.....

Dat is geen verhaalje — de jonge geleerde Willard F. M. Gray van General Electric, te Pittsfield, Amerika, heeft het bewezen. Hij maakte een nauwkeurig model van één van de 2000 jaar oude natie cellen en verbond die met een galvanometer. Toen hij de schakelaar ondraaide..... ontstond er stroom!

Dese batterijen van een merk van voor onze jaartelling (gemaakt door de Parthen, die de strek rond Bagdad beheersten tussen 250 voor en 224 na het begin van de jaartelling) zijn vrij eenvoudig. Een dun plaatje koper werd gesoldeerd in een cilinder, die ongeveer een afmeting had van twee aan elkaar gepaste batterijen van de tegenwoordige grootte.

Het solder was een 60/40 tinlood legering — “een van de beste legeringen, die tegenwoordig gebruikt worden”, zegt Gray. De bodem van de cilinder was een gebogen koperen plaatje, geïsoleerd met een laagje as-

falt. De top werd gesloten met een asfalt stop, waaruit het einde van een ijzeren staafje stak.

Elke chemiestudent weet, dat er een verschil in energie ontstaat, wanneer twee verschillende metalen in een elektrolyt worden gedoopt. De koper-ijzer combinatie in deze oude batterijen is dezelfde, die Luigi Galvani in 1786 gebruikte, toen hij de galvanische cel „ontdekte”.

Welk elektrolyt de Parthen gebruikten is niet bekend, maar het model van Gray werkt goed met kopersulfaat. Azijn- of citroenzuur, dat de oude chemici voldoende bezaten, zou nog beter zijn.

Dit bewijs van het eerste bekende industriële gebruik van elektriciteit door de mens werd 20 jaar geleden door de archeoloog Wilhelm Konig ontdekt. Hij ontdekte, dat vier op elkaar lijkende vazen — met dunne bronzen en ijzeren staafjes die op verbindingstraden leken — waren opgegraven in de ruïnes van een huize in de oude Parthische stad Seleucia. En in het Berlijns Museum vond hij de losse onderdelen terug — koperen cilinders, ijzeren staafjes.

Konig beschreef zijn opzienbarende vondsten in een boek over zijn negenjarig verblijf in het „verloren Paradijs” van Irak. Op die manier hoorde Wil-lard Gray van de ontdekking. Hij kreeg afmetingen, diagrammen en metaalanalyses en het succesrijke model van Gray bevindt zich nu in het Berkshire Museum te Pittsfield.

De batterijen van Bagdad herinneren ons er nog eens aan, dat de scheikundige wetten 2000 jaar geleden al precies zo functioneerden als nu.

Geslaagd voor:

het diploma Bedrijfsarchivaris van de Centrale Examen Commissie ingesteld door NIDDER en NVBA: mej. E. A. van Frankenhuyzen, afdeling Verkoop.

3-jarige Handelsavondschool: mej. F. S. Keijsbergen, afdeling Codering.

examen (N)ederlandse (B)ond van onbezoldigde (O)psporingsambtenaren en (B)ewakingspersoneel:

de heer P. Wittekoek, Bewakingsdienst.

Hartelijk dank aan Ziekentroost, chef, baas en collega's voor de betoonde belangstelling, alsmede voor de prachtige fruitmand tijdens mijn ziekte ontvaren.

P. Baum,
aId. 2961.

